

**UCHWAŁA Nr XXVI / 193 / 2021
RADY POWIATU ŁAŃCUCKIEGO
z dnia 16 czerwca 2021 r.**

**w sprawie uchwalenia Raportu z realizacji „PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO NA LATA 2019-2022
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 poz. 1219 z późn. zm.)

RADA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO UCHWAŁA, CO NASTĘPUJE:

§ 1. Przyjmuje się Raport z realizacji „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łańcuckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Łańcuckiego

Marek UBERMAN

ZARZĄD POWIATU ŁAŃCUCKIEGO

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU ŁAŃCUCKIEGO
NA LATA 2019-2022 Z PERSPEKTYWĄ
NA LATA 2023-2026**

Łańcut, maj 2021 r.

Spis treści

- 1. Wstęp
 - 1.1 Podstawa prawna
 - 1.2 Okres jaki obejmuje raport
 - 1.3 Sposób zbierania informacji
- 2 Uwarunkowania formalne
 - 2.1 Ogólna charakterystyka powiatu
- 3 **Ocena realizacji Programu Ochrona Środowiska dla Powiatu Łańcuckiego oraz metodyka tworzenia raportu**
 - 3.1 Harmonogram realizacji zadań dla Powiatu Łańcuckiego w zakresie ochrony środowiska za lata 2019 -2020
 - 3.2 Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska
 - 3.3 Pomiar poziomów pól elektromagnetycznych
- 4. **Realizacja zadań wg. Harmonogramu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łańcuckiego na lata 2019-2020**
 - 4.1 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów
 - 4.2 Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz ochrona przed powodzią
- 5 Podsumowanie

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu łańcuckiego na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026", (nazywany dalej Raportem) jest dokumentem sporządzanym co dwa lata w celu skontrolowania stanu realizacji zadań zaplanowanych w Programie Ochrony Środowiska. Źródłem informacji dla opracowania niniejszego dokumentu były następujące dane:

- dane i informacje udostępnione przez urzędy gmin Powiatu łańcuckiego
- dane Urzędu Statycznego,
- WIOS w Rzeszowie
- Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
- dane PGW Wody Polskie

Niniejszy dokument określa stopień realizacji zadań Powiatu łańcuckiego w zakresie ochrony środowiska.

Podstawą opracowania „Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu łańcuckiego jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z art. 17 wyżej wymienionej ustawy organ powiatu sporządza program ochrony środowiska, a co 2 lata opracowuje się raporty z wykonania niniejszych programów. W związku z ustawą Prawo ochrony środowiska, politykę ekologiczną państwa, zgodnie z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1. wyżej wymienionej ustawy polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju .

Dla powiatu łańcuckiego obecnie obowiązuje PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO NA LATA 2019 -2022 z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2023-2026 przyjęty uchwałą Rady Powiatu łańcuckiego nr Uchwały Nr VII/44/2019 Rady Powiatu łańcuckiego z dnia 29 kwietnia 2019 r.

Tym samym w niniejszym raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska (POŚ) analizy będą się opierać na dokumencie POŚ, który jest obowiązujący.

Wdrażanie programu podlega regularnej ocenie stopnia wykonania działań lub przedsięwzięć, ocenie stopnia realizacji przyjętych celów, ocenie rozbieżności pomiędzy przyjętym, a wykonanym programem i analizie ich rozbieżności.

Weryfikacji Programu dokonuje Zarząd Powiatu. W związku z tym, na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska z wykonania Programu Zarząd Powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Powiatu.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt. 7a tiret 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko Starosta ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej opracowany Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, tak aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń powiatu w zakresie ochrony środowiska.

1.2 Okres jaki obejmuje Raport

Raport z realizacji POŚ obejmuje okres dwóch lat kalendarzowych 2019 i 2020 r. Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy oraz struktury sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Środowiska. Przyjęto, iż głównym celem niniejszego opracowania jest analiza zmian zachodzących w środowisku oraz ocena stanu infrastruktury wpływającej na środowisko.

Celem raportu jest:

- określenie stanu realizacji zadań własnych i koordynowanych ujętych w POŚ
- określenie sposobów i źródeł finansowania zrealizowanych zadań
- wyjaśnienia niepodjęcia lub niekompletnego zrealizowania zadań zawartych w POŚ,
- ocena stopnia realizacji zadań z uwzględnieniem wytycznych dotyczących procesu monitorowania projektowanych przedsięwzięć (w szczególności wskaźniki monitoringu)

Okres sprawozdawczy dotyczy stopnia realizacji zadań z zakresu ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju, ochrony gleb, kopalin, rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i propagowaniem edukacji ekologicznej.

1.3 Sposób zbierania informacji

Informacje przedstawione w niniejszym raporcie uzyskano poprzez wypełnienie harmonogramu realizacji zadań własnych i monitorowanych przez następujące instytucje:

- Opracowania i raporty: Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego, Marszałka Województwa Podkarpackiego
- Literatura fachowa
- Dane zebrane przez autora

Ocena wdrożenia przyjętych założeń w POŚ dla Powiatu Łańcuckiego jest częściowo utrudniona z uwagi na brak niektórych danych, informacji i wskaźników wynikających m.in. z

nieukazania się publikacji i danych statystycznych za rok 2020. Pomimo, że ocena nie jest pełna można stwierdzić, że Powiat Łąccucki skutecznie realizuje założone cele, koncentrując się na najistotniejszych obszarach problemowych i bez pominięcia kluczowych zadań w ochronie środowiska.

2. Uwarunkowania formalne:

Oznaczenie jednostki samorządu terytorialnego

Nazwa	Zarząd Powiatu Łąccuckiego
Adres	37-100 Łącut ul. Mickiewicza 2
Powiat	ląccucki
Województwo	podkarpackie
Liczba ludności (wg. danych GUS)	
Rok 2019 – stan na 31.12.2019	81 049
Rok 2020 – stan na 31.12. 2020	81 226

2.1 INFORMACJE OGÓLNE

Powiat Łąccucki leży w centralnej części województwa podkarpackiego, ok. 17 km od stolicy Podkarpacia – Rzeszowa, granicząc z powiatami rzeszowskim, leżajskim i przeworskim. Teren powiatu przecina międzynarodowa droga tranzytowa 94, autostrada A4 między Niemcami a Ukrainą oraz magistrała kolejowa z Wrocławia do Przemyśla, a dalej do Kijowa.

W niedalekiej odległości znajduje się międzynarodowy port lotniczy Rzeszów – Jasionka. Stolicą powiatu jest miasto Łącut. Pozostałe gminy powiatu to: Białobrzegi, Czarna, Łącut (gmina wiejska), Markowa, Rakszawa i Żołynia.

Rysunek 1. Gminy Powiatu Łańcuckiego

Lokalizacja Powiatu Łańcuckiego jest bardzo korzystna nie tylko ze względu na przecinające go drogi komunikacji lądowej (drogi, kolej), ale także przez usytuowane w odległości około 20 km na zachód lotnisko w Jasionce. Łańcut jest jedynym miastem w Powiecie Łańcuckim, stąd siedziby mają tu władze powiatowe, gminne oraz miejskie.

Tabela 1. Ogólne dane demograficzne powiatu Łańcuckiego 2019 i 2020 r.

Jednostka terytorialna	Liczba osób w 2019 r.	Liczba osób w 2020 r.
Powiat Łańcucki	81 049	81 226
Gmina Białobrzegi	8 725	8 733
Gmina Czarna	11 816	11 902
Gmina Łańcut	21 921	22 026
Gmina Miasto Łańcut	17 711	17 675
Gmina Markowa	6 481	6 480
Gmina Rakszawa	7 359	7 373
Gmina Żołynia	7 036	7 037

(źródło GUS 2020)

Drogi

Na terenie powiatu występują drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie i krajowe .

Ogólna sieć dróg publicznych na terenie powiatu liczy 602 km Długość dróg gminnych wynosi:

Gmina Białobrzegi –44,7 km

Gmina Czarna –42,02 km

Gmina Miasto Łańcut – 38,01 km

Gmina Markowa – 54,98 km

Gmina Łańcut– 54,98 km

Gmina Rakszawa – 20,05 km

Gmina Żółtnia – 50,65 km

Dróg powiatowych jest 214 km, natomiast dróg wojewódzkich 56,03 km (DW881 – 28,607km, DW877 - 27,419km)

Drogi krajowe to ok. 17,2 km oraz prawie 21 km autostrady A4.

Rysunek 1. Przebieg dróg krajowych przez teren powiatu (Źródło Targeo)

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1 Ocena jakości powietrza na terenie powiatu łańcuckiego

Obszar powiatu pod względem jakości powietrza zalicza się do czystszych regionów w Polsce. Pomimo generalnie zadowalającej jakości powietrza występują problemy związane z tzw. „niską emisją” – tj. emisji z kotłowni przydomowych – spalanie węgla kamiennego często o dużej zawartości popiołu i siarki oraz odpadów.

Według danych WIOS w Rzeszowie ocenę jakości powietrza na tym terenie za rok 2019 sporządzono na podstawie wyników modelowania zanieczyszczenia powietrza wykonanego na poziomie krajowym przez Zakład Modelowania Atmosfery i Klimatu. Na terenie powiatu łańcuckiego brak stacji monitoringu jakości powietrza.

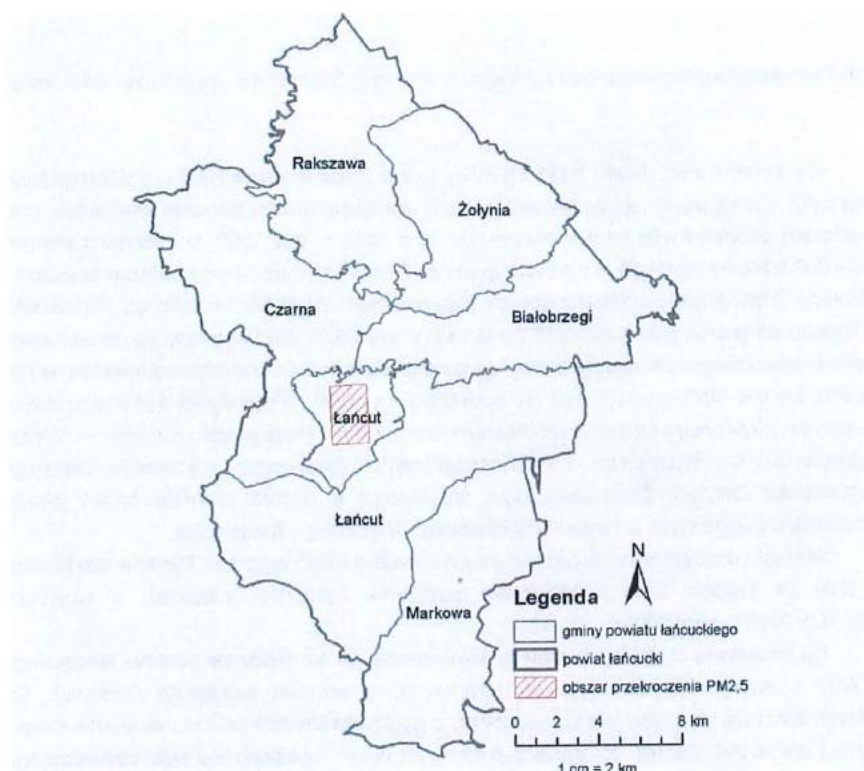
Wartości dopuszczalne /docelowe przyjęto według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Na podstawie dostępnych danych stwierdzono, że na obszarze powiatu łańcuckiego w 2019 roku dotrzymane zostały wartości kryterialne w zakresie wszystkich substancji dla których dokonuje się oceny jakości powietrza, z wyjątkiem benzo(a)pirenu. Na terenie miasta Łańcut nie został również dotrzymany poziom $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ określony dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

Wyniki modelowania wykazały występowanie na terenie powiatu średniorocznego stężenia SO₂ na poziomie 3-5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W analizowanym okresie dotrzymana została również norma określona dla stężenia 1-godzinnego i 24 godzinnego SO₂.

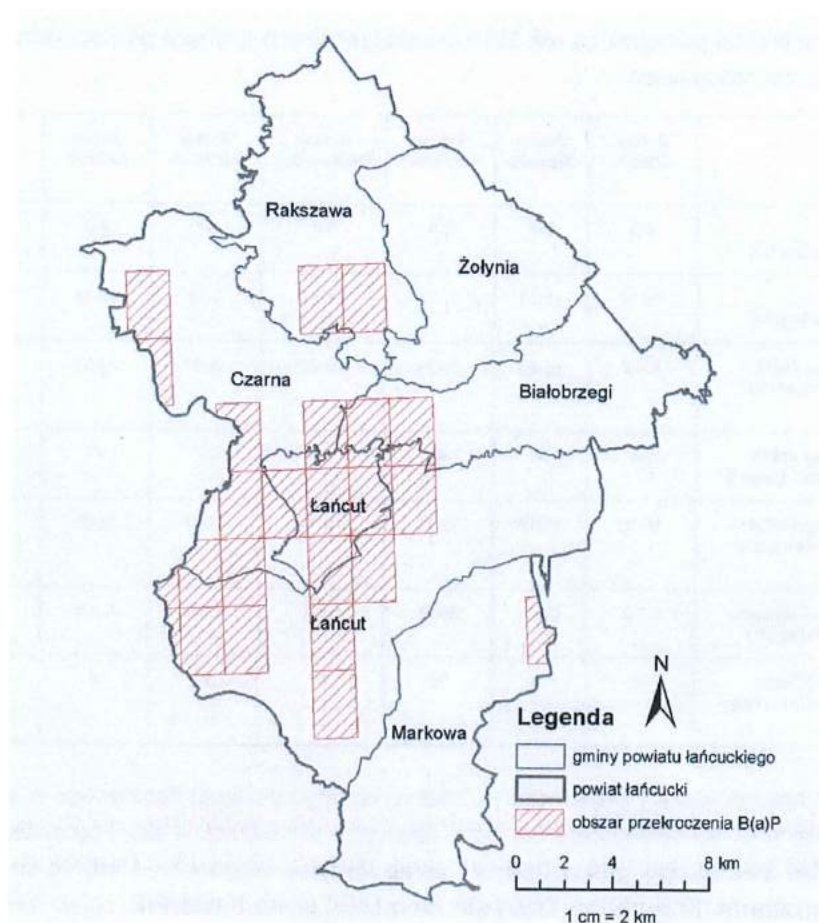
Stężenie średnioroczne dwutlenku azotu wynosiły 9-14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 23-35% normy. W analizowanym okresie nie wystąpiły również przekroczenia normy 1-godzinowej określonej dla dwutlenku azotu.

Stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM₁₀ wynosiły od 19-25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 48-63 % normy. W zakresie stężeń dobowych pyłu PM₁₀ określono wartość 36 max. Wskazującego wystąpienia ponad 35 dni w ciągu roku ze stężeniem dobowym pyłu PM₁₀ wyższym od 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ co wskazuje na to, że dobowy poziom pyłu PM₁₀ został dotrzymany. Na terenie powiatu łańcuckiego stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM_{2,5} zawierały się w przedziale od 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. 56-84% normy ustalonej na poziomie 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na terenie miasta Łańcuta przekroczony został natomiast poziom dopuszczalny 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ z terminem dotrzymania od 1 stycznia 2020 r. Wyznaczony obszar przekroczenia objął powierzchnię ok. 5 km² tj. 26 % obszaru miasta

Wyznaczony obszar przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} na terenie powiatu łańcuckiego w 2019 r. (poziom 20 µg/m³) – obiektywne szacowanie na podstawie wyników modelowania IOŚ-PIB.

Stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu wynosiły od 0,6 do 3 ng/m³ tj. 60-300 % poziomu docelowego. Wyznaczony obszar przekroczenia w zakresie benzo(a)pirenu objął częściowo wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu łańcuckiego z wyjątkiem gminy Żółynia. Na terenie której stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu nie przekroczyły 1 ng/ m³ tj. 100 % wartości kryterialnej.

Wyznaczony obszar przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu na terenie powiatu łańcuckiego w 2019 r. – obiektywne szacowanie na podstawie wyników modelowania IOŚ-PIB.

Wyniki modelowania stężeń ozonu troposferycznego wykazały, że na terenie powiatu liczba dni z przekroczeniem wartości docelowej w 2019 r. maksymalnie wyniosła 10 dni. Dotrzymanie poziomu docelowego ozonu w kryterium ochrony zdrowia określane jest na podstawie średniej z trzech lat. Średnia trzyletnia liczba dni z maksymalnym stężeniem 8-godzinny ozonu ponad $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za lata 2017 -2019 na obszarze powiatu wynosiła od 7 do 11 dni. Poziom docelowy wynoszący maksymalnie 25 dni z przekroczeniem został dotrzymany.

W analizowany okresie nie został dotrzymany poziom celu długoterminowego ozonu, którego termin osiągnięcia został określony na 2020.

Ocena jakości powietrza za rok 2019 w poszczególnych gminach powiatu łańcuckiego przedstawia się następująco:

	Gmina Czarna	Gmina Żolynia	Gmina Rakszawa	Gmina Białobrzegi	Gmina Markowa	Gmina Łańcut	Gmina Łańcut miasto
SO ₂ - stężenie średnioroczne [µg/m ³]	4-5	3-4	3-4	3-4	3-4	4-5	4-5
NO ₂ - stężenie średnioroczne [µg/m ³]	13-14	11-14	11-14	11-14	9-13	10-14	14
Pył zawieszony PM10 - stężenie średnioroczne [µg/m ³]	20-25	20-23	20-25	20-23	19-22	20-24	21-25
Pył zawieszony PM10- wartość 36 max. [µg/m ³]	35	38	40	39	37	41	41
Pył zawieszony PM2,5 - stężenie średnioroczne [µg/m ³]	15-19	15-18	15-18	15-19	14-17	15-20	17-21
Benzo(a)piren - stężenie średnioroczne [ng/m ³]	0,7-2	0,6-1	0,6-2	0,6-2	0,6-2	0,7-3	1-3
Ozon średnia 3-letnia (2017-2019) – max. liczba dni	11	11	10	10	10	9	9

Wyznaczone obszary przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego w zakresie benzo(a)pirenu objęły następujące obręby ewidencyjne wchodzące w skład poszczególnych gmin powiatu łańcuckiego : Gmina Czarna-obręb Medynia Głogowska, Medynia Łańcucka, Pogwizdów, Czarna, Krzemienica, Dąbrówki, Wola Mała, gmina Rakszawa – obręb Rakszawa gmina Białobrzegi- obręb Wola Dalsza, Dębina, Gmina Markowa – obręb Markowa gmina Łańcut – obręb Głuchów, Sonina, Wysoka, Albigowa, Handzlówka, Kraczkowa, Cierpisz oraz miasto Łańcut.

WIOS poinformował, że prace nad roczną oceną jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2020 prowadzone są w 2021r.

3.2 Stopień zagrożenia hałasem

Hałasem nazywamy drgania rozprzestrzeniające się w postaci fali akustycznej o częstotliwościach i natężeniu stwarzającym uciążliwość dla ludzi i środowiska. Natężenie hałasu określa się wartością poziomu dźwięku mierzoną w decybelach [dB].

Klimat akustyczny określa się równoważnym poziomem dźwięku A. Poziom ten jest określany jako suma poziomów odnoszących się do różnych źródeł. Otrzymaną w ten sposób wielkość określa się jako poziom hałasu w środowisku i nazywa klimatem akustycznym. Równoważny poziom dźwięku ściśle związany jest z czasem jego trwania. Przenikający do środowiska hałas w zależności od jego natężenia może być uciążliwy, czyli utrudniający życie, dokuczliwy, czyli powodujący szkodliwą uciążliwość oraz szkodliwy, gdy jego wartość przekracza dopuszczalny poziom tzw. poziom progowy.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu określone przez aktualnie obowiązujące przepisy są zróżnicowane w zależności od przeznaczenia terenu, pory jego oddziaływania (pora dzienna, pora nocna)- tabela 2.

Najbardziej rygorystyczne normy dotyczą terenów zabudowy szpitalnej, sanatoryjnej i domów opieki społecznej, terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych poza miastem, następnie terenów zabudowy mieszkalnej.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczyn- kowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Według Państwowego Zakładu Higieny skala uciążliwości hałasu przedstawia się następująco:

- mała uciążliwość hałasu $L_{Aeq} < 52\text{dB}$
- średnia uciążliwość hałasu $52 \leq L_{Aeq} < 62\text{dB}$
- duża uciążliwość hałasu $63 \leq L_{Aeq} < 70\text{dB}$

- bardzo duża uciążliwość hałasu $L_{Aeq} < 70\text{dB}$

Ostatnie badania w Polsce przeprowadzone przez Inspekcję ochrony Środowiska oraz specjalistyczne instytuty zajmujące się akustyką środowiska wskazują na poszerzanie obszarów o niekorzystnym klimacie akustycznym.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny jest dominującym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego środowiska.

Na znaczne pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż tras komunikacyjnych ma wpływ gwałtowny rozwój motoryzacji w ostatnich dziesięcioleciach i związany z tym wzrost natężenia ruchu. Podstawowymi czynnikami decydującymi o poziomie hałasu drogowego są:

- natężenie ruchu pojazdów w tym procentowy udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu;
- stan techniczny nawierzchni.

Rysunek 2. Przebieg autostrady przez Powiat Łańcucki

Z Raportu o stanie środowiska w Województwie Podkarpackim wynika, że na terenie Powiatu łańcuckiego nie były przeprowadzane pomiary hałasu komunikacyjnego czy też przemysłowego.

Jednak uciążliwość dźwiękową można zauważyć w okolicach autostrady A4 oraz dróg krajowych (94) i wojewódzkich, w szczególności na odcinkach wysokim natężeniu ruchu.

3.3 Gospodarka wodna i ściekowa

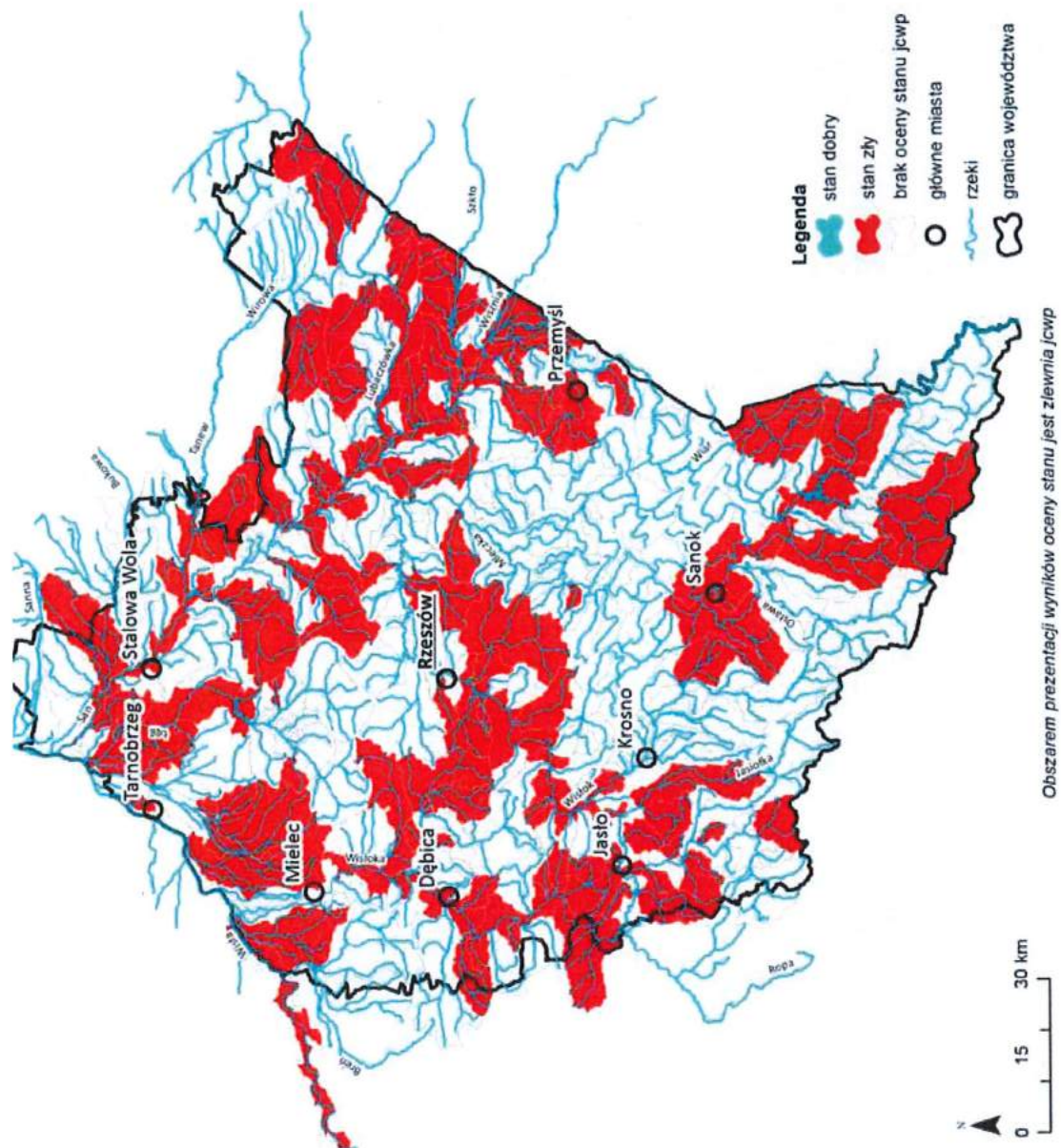
Teren Powiatu leży w zlewni Wisłoka lewobrzeżnego dopływu Sanu w strefie wododziału pomiędzy dorzeczami jego dopływów.

Wody powierzchniowe.

Wyniki monitoringu przeprowadzonego w 2016r przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wskazują na zanieczyszczenie wód. Jako główny problem w osiągnięciu celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych wskazana jest eutrofizacja komunalna. Badania WIOS wskazują, że presja oddziałująca na wody powierzchniowe ze strony nieuporządkowanej gospodarki ściekowej występuje na terenie Powiatu Łańcuckiego w Gminie Markowa.

W Województwie Podkarpackim nie występuje zagrożenie zanieczyszczenia wód związkami azotu ze źródeł rolniczych, w związku z czym nie wyznaczono obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

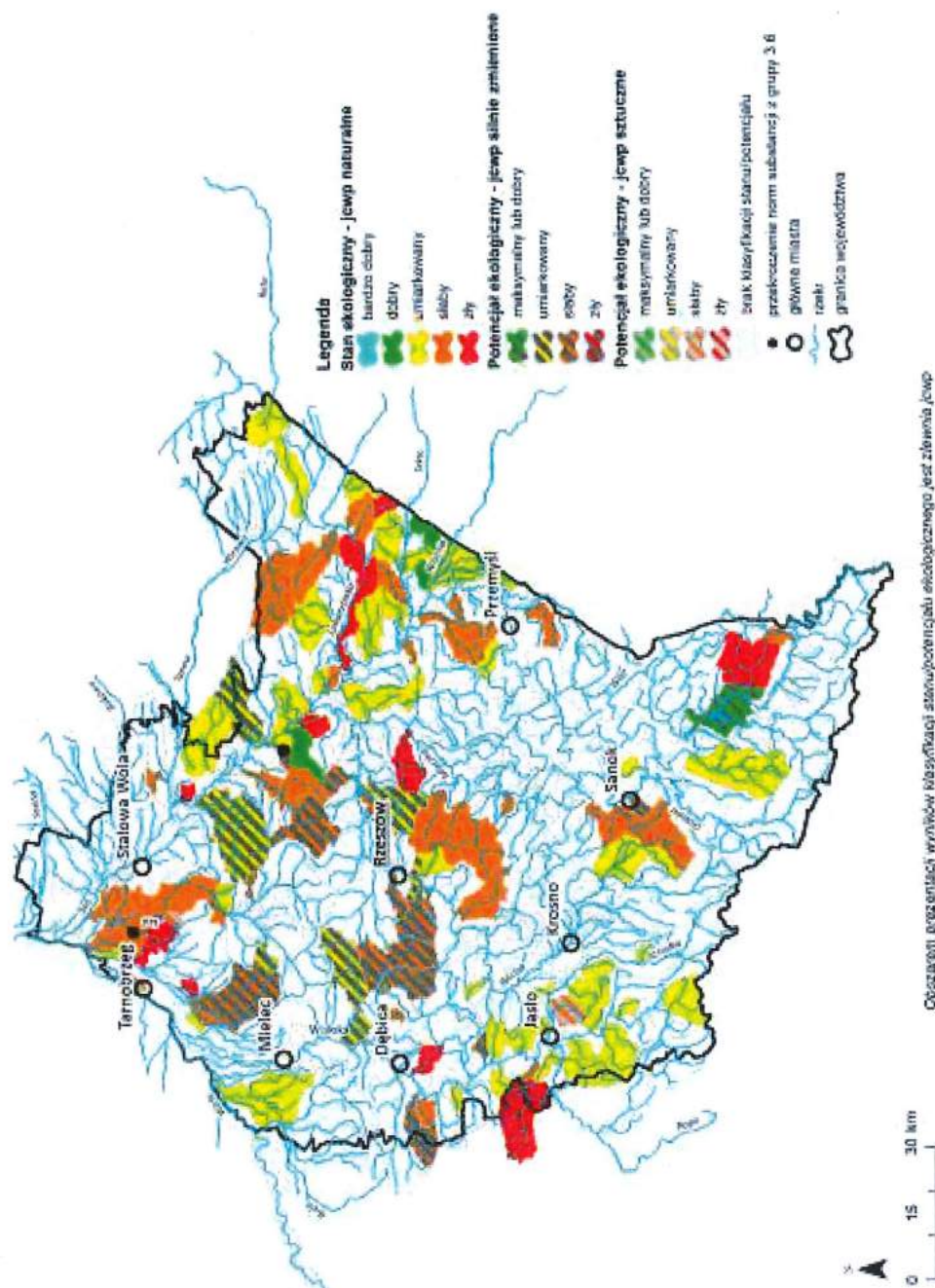
Główna rzeka przepływająca przez teren powiatu jest Wisłok. Badania jakości wody w Wisłoku na terenie Powiatu wykonywane są w miejscowości Czarna. Z Informacji WIOS wynika, że stan chemiczny wody został wykazany jako dobry

Rysunek 3. Stan jakości wód powierzchniowych (Źródło WIOS Rzeszów)

Lp.	Nazwa i kod jednostki części wód (jcwp)	Nazwa i kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Typ zbiorniczny	Status jcwp	Program monitoringu w 2018 r.	Klasa elementów elementu decydujący o klasie	Klasa elementów HYMO	Klasa elementów FCH 3.1-3.5	Klasa elementów FCH 3.6	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu jcwp	Region wodny
Zlewnia Wisłoka													
129	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka PLRW200019226739	Wisłok - Czarna PL01S1601_3310	19	SZCW	MO								
130	Mikośka PLRW200016226756	Mikośka - Wola Dalsza PL01S1601_1941	16	SZCW	MO, MOEU	IV - FB	II	poniżej II		IV	dobry	dobry	G-WW
131	Sawa PLRW200016226769	Sawa - Wola Dalsza PL01S1601_2240	16	SZCW	MD, MO, MOEU	III - FB, MF, MZB, ICH	II	poniżej II	II	III	800-200-003-2006	27	G-WW
132	Zołyńanka PLRW2000172267729	Zołyńanka - Smolarzyny PL01S1601_0376	17	SZCW	MO, MOEU	IV - FB	II	poniżej II		IV	800-200-003-2006	27	G-WW

Rysunek 4. Wyniki jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Łańcuckiego (WIOS Rzeszów 2020).

Rysunek 5. Stan wód powierzchniowych

Największym zagrożeniem dla niespełnienia celów określonych dla jcwp na terenie Powiatu mogą być odprowadzane w sposób nielegalny nieoczyszczone ścieki bytowe, zanieczyszczenia rolnicze czy też dzikie wysypiska odpadów.

Wody podziemne

Wody podziemne są znacznie mniej zdegradowane jakościowo niż wody powierzchniowe, wynika to z faktu, że są one częściowo chronione przed bezpośrednimi wpływami zanieczyszczeń pochodzących z powietrza, wód powierzchniowych i powierzchni ziemi.

Największe zasoby wód podziemnych znajdują się w terasie rzecznej Wisłoka. Wody podziemne są pochodzenia czwartorzędowego i wchodzi w skład Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. Wg danych RZGW na terenie powiatu zlokalizowanych jest 3 gminne ujęcia wód podziemnych. Ponadto na terenie Powiatu występują studnie lokalne.

Teren Powiatu znajduje się na jednolitej części wód o numerze 153 i 136.

Szczegółowe informacje dotyczące JCWPd: Nr 153

Powierzchnia: 1492,2 km²

Region wodny: Górnej Wisły

Ocena stanu : dobry

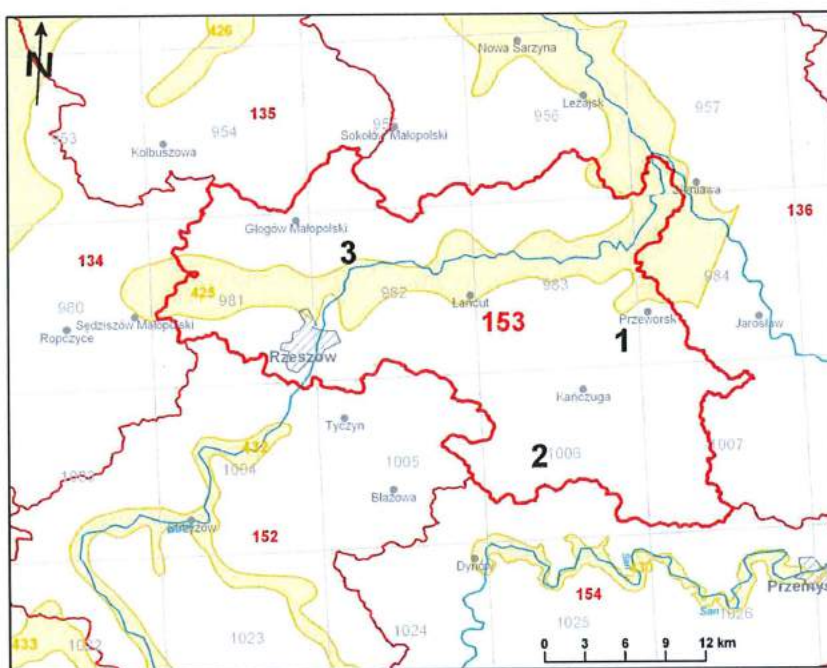
Rodzaj użytkowania: rolniczy

Niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

JCWPd została wyznaczona na mocy art. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej do spożycia przez ludzi.

Region: Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia, Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich Województwo: podkarpackie Powiaty: jarosławski, kolbuszowski, leżajski, łańcucki, m. Rzeszów, przeworski, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski.

Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna): Q - ilościowo – stan dobry, jakościowo – dobry. Pg - ilościowo – stan słaby, jakościowo - stan bardzo dobry. GZWP występujące w obrębie JCWPd: 425 (Q).

Rysunek.6 Jednolita część wód podziemnych Nr JCWPd 153 (Źródło: www.psh.gov.pl)

Szczegółowe informacje dotyczące JCWPd: Nr 136

Powierzchnia: 3140,3 km²

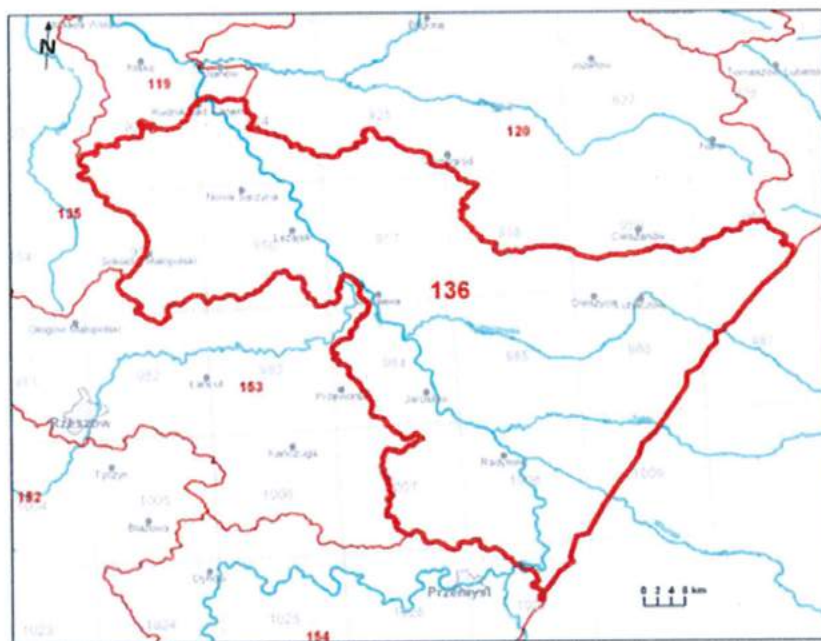
Region wodny: Górnej Wisły

Ocena stanu : dobry

Rodzaj użytkowania: rolniczy

Niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

JCWPd została wyznaczona na mocy art. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej do spożycia przez ludzi

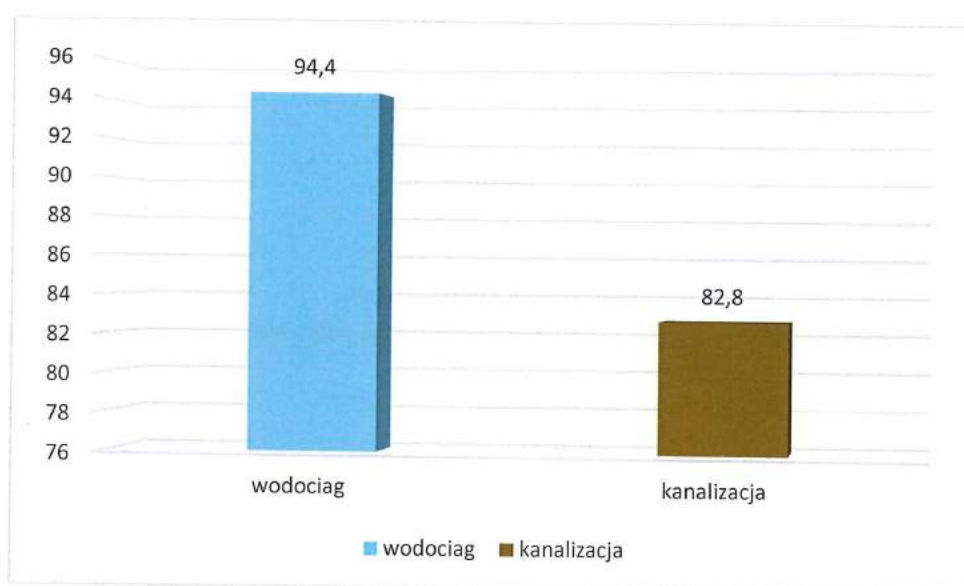
Rysunek 7. Jednolita część wód podziemnych Nr JCWPd: 136

Jednocześnie zidentyfikowano problemy związane z możliwością zanieczyszczenia wód podziemnych i zaliczono do nich niedostateczną sanitację obszarów wiejskich i rekreacyjnych oraz zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych.

Na terenie Powiatu Łańcuckiego badania jakości wód podziemnych prowadzone są wyłącznie w jednym miejscu (Dąbrówki). Badania wykazały II klasę jakości wód podziemnych.

Większość mieszkańców Powiatu korzysta z wody wodociągowej (94,4%) , natomiast dostęp do sieci kanalizacyjnej posiada 82,8 % mieszkańców (wykres nr 1).

Liczba mieszkańców korzystających z wodociągu wzrosła od 2017r. o 0,1%, natomiast kanalizacją objęto 0,7 % więcej osób niż w 2017r.

Wykres nr 1 . Procent mieszkańców korzystających z wodociągów i sieci kanalizacyjnej

Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem za rok 2019 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie Zarząd Zlewni w Krośnie **Nadzór Wodny w Rzeszowie** poinformował, że na terenie działania nie wykonywano prac zleconych zewnętrznym wykonawcom, niemniej jednak grupa konserwatorów z Nadzoru Wodnego w Rzeszowie kilkakrotnie udrażniała potok Chmielnik leżący na terenie Powiatu Łańcut w ramach zadań własnych. Usuwano zatory z przekroju koryta potoku. Dokonywano również przeglądu przedmiotowego odcinka potoku.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie Zarząd Zlewni w Krośnie **Nadzór Wodny w Łańcucie**. Nadzór Wodny w Łańcucie

obejmuje swoim zasięgiem głównie powiat łańcucki, a także część powiatu leżajskiego, przeworskiego, rzeszowskiego. Całkowita powierzchnia obszaru objęta zasięgiem NW łańcut wynosi 611 km² Długość cieków na terenie administrowanym przez NW w łańcut wynosi 373, 766 km . Na terenie nadzoru znajduje się 8 obiektów piętrzących, 8 zbiorników wodnych a długość wałów przeciwpowodziowych wynosi 3, 514 km.

Tabela 2 Zakres pracy wykonanych na terenie NW w łańcut w powiecie łańcuckim

Lp.	Gmina	Nazwa zrealizowanego zadania	Opis zadania	Wartość wykonanych prac (zł)
1	Miasto łańcut	Utrzymanie potoku Mikośka – na terenie m. łańcut etap III	Wycięcie drzew zagrażających budynkom mieszkalnym oraz infrastrukturze drogowo-energetycznej oraz stwarzającej zagrożenie dla potoku i mienia	6 220,80
2.	Żołynia	Roboty konserwacyjne na zbiorniku Tama	Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń piętrzących i zbiornika z zalecenia GINB w Warszawie	53 736,44
3.	łańcut	Zasyp obustronny wyrw brzegowych na cieku Sawa w km 8+140-8+210 w m. Sonina Gmina łańcut	Zasyp obustronny wyrw brzegowych na potoku Sawa w m. Sonina gm. łańcut	57 054,60
4.	łańcut	Zasyp wyrwy brzegowej na prawym brzegu cieku Kosinka w km. 4+ 170 -4+250 w m. Kosina gm. łańcut	Zasyp wyrwy brzegowej na prawym brzegu cieku Kosinka w Kosinie gm. łańcut	43 923,14
5.	łańcut	Zasyp wyrwy brzegowej na prawym brzegu cieku Sawa w km 13+526-13 + 591 w m. Wysoka	Zasyp wyrwy brzegowej na prawym brzegu cieku Sawa w m. Wysoka	49 960,69
6.	Rakszawa	Utrzymanie potoku Młynówka na terenie działania NW łańcut	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	18 965,30
7.	Czarna	Konserwacja potoku Terliczka w km 0+ 000 -9+461	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	21 447,01
8.	Białobrzegi, łańcut, Czarna Rakszawa Żołynia	Likwidacja tam bobrowych na terenie działalności Nadzoru Wodnego w łańcut – Powiat łańcut	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych. Zlikwidowanie zagrożenia powodziowego dla zabudowań i infrastruktury w miejscowościach Żołynia, Rakszawa, Węgliska, Grodzisko Górne, Wólka Grodziska, Kraczkowa, Albigowa, Sonina, Wysoka, Głuchów, łańcut, Pogwizdów, Czarna, Krzemienica, Jasionka, Tajęcina, Palikówka, Strażów, Krasne, Białobrzegi, Wola Dalsza, Dębina, Wysoka Głogowska	2113,44

			W przypadku powstania niekorzystnych warunków atmosferycznych i niebezpieczeństwa podtopienia zabudowań i użytków rolnych	
9.	Czarna, Łącut, Rakszawa, Białobrzegi, Żołynia	Rozbiórka zatorów, przyhamowań na ciekach naturalnych, teren działania nadzoru wodnego w łącutcie	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych. Zlikwidowanie zagrożenia powodziowego dla zabudowań i infrastruktury w miejscowościach w/w gmin	2307,82
10.	Czarna	Roboty utrzymaniowe na potoku Glemieniec w km. 0+000 -0+333; 1+100-2+699	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych.	19 241,28
11.	Łącut	Roboty utrzymaniowe na protokołu Kraczkowski w km 2+967 -8 + 650	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	29 737,45
12.	Miasto Łącut	Roboty utrzymaniowe na potoku Mikośka w km 6+ 050 – 8 + 800 na terenie miasta Łącuta etap I	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	10 914,22
13.	Miasto Łącut	Roboty utrzymaniowe na potoku Mikośka w km 6+ 050 – 8 + 800 na terenie miasta Łącuta etap II	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	42 982,83 (W tym dotacja z UM Łącut w kwocie 25 000)
14.	Białobrzegi, Łącut, Markowa	Roboty utrzymaniowe na potoku Graniczny w km 0 + 000 – 3+171 ;3+684-4+008, 6+251 -10+363	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych	34 620,40
15.	Rakszawa, Żołynia, Łącut	Wykonanie stałego nadzoru oraz obsługi eksploatacji urządzeń wodnych w Rejonie 2 Powiat Łącut	Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń piętrzących i zbiorników Zbiornik Głuchów Zbiornik Tama w Żołyni Zbiornik Rajsza w Żołyni Zbiornik Nr 1 w Rakszawie Zbiornik Nr 2 w Rakszawie	25 059,40
16.	Łącut	Opracowanie operatu wodnoprawnego na piętrzenie wody na zbiorniku Głuchów w m. Głuchów	Opracowanie operatu wodnoprawnego na piętrzenie wody na zbiorniku Głuchów w m. Głuchów	6900,00
17.	Rakszawa, Czarna, Łącut	Usunięcie zatorów z pni i konarów drzew, gałęzi i naniesionych traw oraz innych odpadów na cieku Młynówka w km 5+190,6+210 w miejscowości Rakszawa na cieku Glemieniec w km	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych. Zlikwidowanie zagrożenia powodziowego dla zabudowań i infrastruktury w przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych i niebezpieczeństwa podtopienia zabudowań i użytków rolnych.	4118,04

		0+090 w miejscowości Czarna, gmina Czarna, na cieku Graniczny w km 3 + 780, 3 + 890, 3 + 940 w miejscowości Głuchów na cieku Świerkowiec w km 4+100 , na cieku Stary Wisłok w km 6+500-6+650 na kwotę 6864,40 zł, z czego 4118,04 zł na powiecie łańcuckim		
			Łącznie	429 302,86

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie Zarząd Zlewni w Krośnie **Nadzór Wodny w Leżajsku**. Nadzór Wodny w Łańcucie obejmuje swoim zasięgiem głównie powiat leżański, a także część powiatu niżańskiego, rzeszowskiego, biłgorajskiego, łańcuckiego, przeworskiego. Całkowita powierzchnia obszaru objęta zasięgiem NW Leżajsk wynosi 1 097 km² Długość cieków na terenie administrowanym przez NW w Leżajsku wynosi 582,48 km w tym obiektów piętrzących: 11 jazów, 34 zastawki, 4 mnichy, 8 zbiorników wodnych a długość wałów przeciwpowodziowych wynosi 445 m.

Tabela 3 Zakres prac wykonanych na terenie działania NW Leżajsk na terenie Powiatu łańcuckiego

Lp.	Gmina	Nazwa zrealizowanego zadania	Opis zadania	Wartość wykonanych prac
1.	Żołynia	Likwidacja tam bobrowych na terenie działalności Nadzoru Wodnego w Leżajsku	W ramach prac usunięto zatory polegające na robotach ziemnych, ręcznych i koparkami plantowaniem skarp i dna wykopów	2 105,00
2.	Żołynia	Utrzymanie zbiorników wodnych na terenie NW Leżajsk	W ramach eksploatacji zbiorników retencyjnych: wykoszono i wygrabiono porosty ze skarpa oraz terenu przyległego w obrębie budowli piętrzących. Rozebranie przytamań wraz z oczyszczeniem budowli piętrzących, kontrola utrzymania poziomu piętrzenia.	3 188,02
3.	Rakszawa	Roboty utrzymaniowe na potoku Krzywy w km 0+000 -1+642	Wygrabienie wykoszonych porostów ze skarp oraz z dna cieku, usuwanie roślin korzeniących się w dnie, ręczne ścinanie i karczowanie gałęzi, wywożenie dłuży, karpiny i gałęzi usuwanie przytamań	783,05
4.	Żołynia	Roboty utrzymaniowe na potoku Tarlaka w km 12+704-15 +683	Wygrabienie wykoszonych porostów ze skarp oraz z dna cieku, usuwanie roślin korzeniących się w dnie, ręczne ścinanie i karczowanie gałęzi, wywożenie dłuży, karpiny i gałęzi usuwanie przytamań	11 988,56

Nadzór Wodny w Przeworsku obejmuje swoim zasięgiem głównie powiat przeworski, a także część: powiatu jarosławskiego łańcuckiego, rzeszowskiego. Całkowita powierzchnia obszaru objęta zasięgiem NW Przeworsk wynosi 567, 31 km². Długość cieków administrowanych przez NW w Przeworsku wynosi 384, 25 km, oraz suchy polder przepływowy pn. Kańczuga o pow. 82, 0 ha.

Tabela 4 Zakres prac wykonanych na terenie NW Przeworsk:

Lp	Gmina	Nazwa zrealizowanego zadania	Opis zadania	Wartość wykonanych prac (zł)
1.	Markowa	Roboty utrzymaniowe na potoku Markówka	Zapewnienie bezpiecznego spływu wód w normalnych warunkach hydrologicznych.	39 537,84

3.4 ODPADY

Odpady komunalne

Powstawanie odpadów do jeden z najpoważniejszych problemów w ochronie środowiska. Podstawową zasadą gospodarowania odpadami jest unikanie bądź ograniczanie ich powstawania, a w dalszej kolejności przygotowanie do ponownego użycia, zapewnienie ich recyklingu lub unieszkodliwianie poprzez składowanie. Pod pojęciem zapobiegania powstawaniu odpadów należy rozumieć środki zastosowane w odniesieniu do produktu, materiału lub substancji, zanim staną się one odpadami zmniejszające ilość powstających odpadów, w tym również przez ponowne użycie lub wydłużenie okresu używania produktu, negatywne oddziaływanie wytworzonych odpadów na środowisko i zdrowie ludzi, zawartych substancji szkodliwych w produkcie i materiale. Od 1 lipca 2013 roku zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów regulowane ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. Obowiązek podpisania umowy z firmą wywozową przejęły gminy z terenu powiatu. Za odbiór odpadów właściciele nieruchomości uiszczają opłatę opartą na określonej przez gminę podstawowej stawce. Osoby segregujące odpady płacą niższą stawkę – jest to redukcja odpadów trafiających na składowiska.

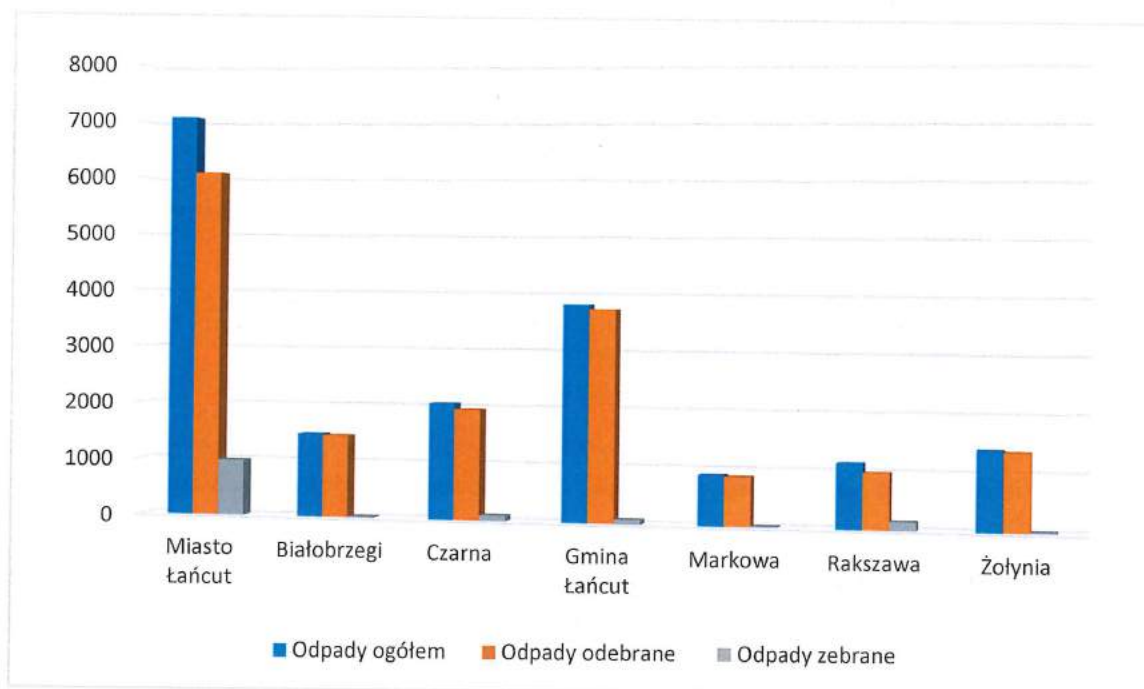
Sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów zostały określone w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawaniu Odpadów.

Zgodnie z zapisami tam zawartymi zapobieganie powstawaniu odpadów komunalnych można realizować m. in. poprzez:

edukację i oddziaływanie na decyzje konsumenckie mieszkańców w zakresie:

- ograniczania zbędnych zakupów,
- wybieranie produktów trwałych i o niższej zawartości substancji szkodliwych,
- wykorzystywanie toreb wielokrotnego użytku
- edukację i promowanie zapobieganiu odpadów w instytucjach poprzez:
 - upowszechnianie zielonych zamówień publicznych
 - wdrażanie systemów zarządzania środowiskiem (np. EMAS)
 - promowanie i wsparcie instytucjonalne i proceduralne dla ponownego użycia (m. in. wsparcie dla usług opartych na naprawach, wypożyczanie, giełdy używanych rzeczy itd.)
- oddziaływanie na producentów produktów i opakowań (wdrażanie nowych technologii i ekoprojektowanie na wszystkich etapach cyku życia),

Przez odpady komunalne –rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości

Wykres 2. Zestawienie ilości odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości oraz zebranych w poszczególnych gminach powiatu w 2019r.

Analizując powyższe dane można zauważyć, że ilość odpadów komunalnych odebranych i zebranych od jednego mieszkańca powiatu w 2019 wynosiła 220 kg, i było to o ponad 15 % więcej niż w 2017r (185,26 kg/M).

Ze względu na tereny wiejskie część wytworzonych odpadów jest zagospodarowywanych u źródła (spalanie drewna, kompostowanie, skarmianie zwierząt itp.)

Zmiana przepisów prawa spowodowała likwidację regionów gospodarowania odpadów komunalnych. Stąd też gminy w powiecie nie mają ograniczonej możliwości przekazywania odpadów komunalnych do instalacji.

Odpady przemysłowe

Odpady przemysłowe to odpady powstające w wyniku działalności gospodarczej. Odpady przemysłowe zostają wytwarzane nie tylko przez zakłady produkcyjne, ale również w szpitalach, magazynach, warsztatach samochodowych, zakładach budowlanych.

Według danych GUS w powiecie wytworzono w 2019r. ok. 12 tys Mg odpadów przemysłowych.

3.5 LASY

Lasy zajmujące w Powiecie prawie 21% obszaru stanowią główny czynnik równowagi ekologicznej, siedlisko większości gatunków roślin i zwierząt oraz warunkują zachowanie życia i rozwoju cywilizacyjnego.

Wyróżniamy trzy główne funkcje lasów:

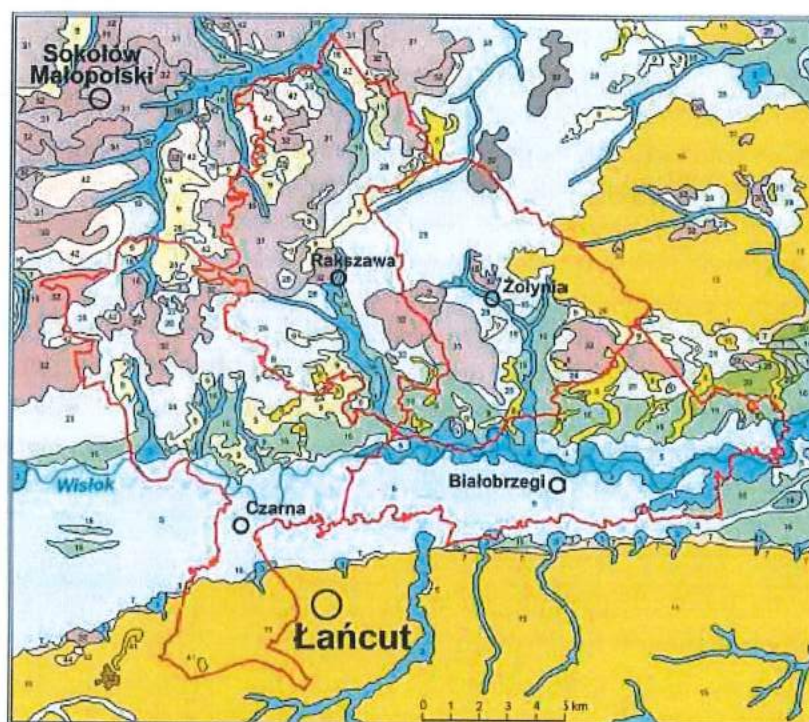
- ekologiczna (ochronna) – retencja i stabilizacja warunków wodnych zmniejszająca zagrożenie powodziowe i łagodząca okresowe niedobory wód, regulacja klimatu, ograniczanie efektu cieplarnianego; redukcja zanieczyszczenia powietrza a przez to poprawa warunków zdrowotnych społeczeństwa, zabezpieczenie bogactwa spuścizny przyrodniczej,
 - produkcyjna – produkcja drewna, warunkująca rozwój wielu branż gospodarki,
 - społeczna – zapewnienie miejsc pracy, stanowi teren wypoczynku, turystyki i rekreacji, służy rozwojowi kultury, nauki edukacji ekologicznej.
-
- W 2019 roku zostały opracowane uproszczone plany urządzania lasu dla osób fizycznych, na terenach położonych w granicach administracyjnych gmin: Żołynia i Białobrzegi, powiat łąncucki na okres od 1.01.2020 do 31.12.2029 r powierzchnia opracowania wynosiła 753,1123 ha. Nadzór nad gospodarką leśną dla lasów należących na terenie ww. gmin sprawuje Nadleśnictwo Leżajsk.
 - W 2020 roku zostały opracowane uproszczone plany urządzania lasu dla osób fizycznych, na terenach położonych w granicach administracyjnych gmin: Rakszawa i Czarna, powiat łąncucki na okres od 1.01.2021 do 31.12.2030 r. łączna powierzchnia opracowania wyniosła 1255,8686 ha. Nadzór nad gospodarką leśną dla lasów należących na terenie ww. gmin sprawuje Nadleśnictwo Leżajsk.

3.6 ZAGROŻENIA NATURALNE

Procesy geodynamiczne

Ruchy masowe powstałe w wyniku uruchomienia procesów geodynamicznych, potocznie nazywanych osuwiskami tworzą naturalne zagrożenia związane z warunkami ukształtowania powierzchni oraz budową geologiczną (rodzajem utworów geologicznych).

Teren Powiatu Łańcuckiego także posiada takie obszary, w szczególności w południowej stronie.

Rys. 1. Przeglądowa mapa geologiczna dla obszaru gmin Białobrzegi, Czarna, Rakszawa, Żółnia powiatu łańcuckiego

Fragment Mapy geologicznej Polski w skali 1:200 000 (Zinnal i in., 2011); zachowano oryginalną numerację wydzieleń.

Objaśnienia:

- 1 – torfy i namuly torfiste (holocen)
- 3 – mułki, mułki piaszczyste, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1-4 m n.p.rz. oraz den dolinnych (holocen)
- 4 – ropy, gliny, mułki, mułki piaszczyste i namuly organiczne starorzeczy (holocen)
- 5 – mułki, mułki piaszczyste, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 4-8 m n.p.rz. (holocen)
- 6 – gliny, gliny z rumoszem skalnym i glazami, koluwiálne (osuwiskowe) (holocen)
- 7 – mułki, mułki z przewarstwieniami piasków, gliny i piaski deluwialne (czwartorzęd nierozdzielony)
- 8 – piaski eoliczne w wydmach (czwartorzęd nierozdzielony)
- 9 – piaski eoliczne (czwartorzęd nierozdzielony)
- 15 – lessy i pyły lessopodobne (złod. północnopolskie)
- 16 – piaski rzeczne tarasów 7-12 m n.p.rz. (złod. północnopolskie)
- 20 – piaski, mułki i żwiry rzeczne tarasów 12-17 m n.p.rz. (złod. środkowopolskie)
- 28 – piaski, piaski ze żwirami i żwiry rzeczno-lodowcowe (złod. południowopolskie)
- 29 – piaski i mułki oraz piaski ze żwirami tarasów kemowych (złod. południowopolskie)
- 31 – piaski, piaski ze żwirami i glazami, żwiry lodowcowe (złod. południowopolskie)
- 32 – gliny zwałowe (złod. południowopolskie)
- 41 – piaski i żwiry rzeczne (kompleks preglacialny)
- 42 – ropy, łupki ilaste, mułowce z wkładkami piaskowców, piasków i mułowców – ropy (warstwy) krakowieckie – warstwy przeworskie (miocen)
- 44 – ilowce, ilowce ze żwirem, wapnie, piaski i piaskowce (miocen)

Źródło Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000, gm. Białobrzegi, Czarna, Rakszawa, Żółnia, pow. łańcucki, woj. Podkarpackie Warszawa 2020. <http://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl>

Wg danych przedstawionych przez *Zbigniewa Koluch, Danute Nowicką, Sebastiaan Jurczak, Sylwię Królikowską, Łukasza Masztafiak* w wyniku prac terenowych przeprowadzonych na obszarze 4 gmin powiatu łąncuckiego zarejestrowano 146 osuwisk. Wskaźnik gęstości osuwisk (G) czyli liczba osuwisk przypadająca na 1 km² powierzchni wynosi 0,6 os/km² i jest on stosunkowo niski.

Osuwiska pod względem zajmowanej powierzchni są bardzo małe (ok 0,7 ha). Największe z nich ma powierzchnię 1,5 ha.

Natomiast rozmieszczenie osuwisk nie jest równomierne. W północnej części badanego obszaru osuwiska są nieliczne i rozproszone. W środkowej części terenu występują tylko wzdłuż koryta Wisłoka gdzie miejscami grupują się w ciągi, a w części południowej badanego obszaru osuwiska koncentrują się wzdłuż dolin rozcinających zbocza Pogórza Rzeszowskiego.

Na obszarze gminy Białobrzegi rozpoznano i udokumentowano podczas prac terenowych 12 osuwisk, z których 9 uznano za aktywne, a pozostałe 3 jako okresowo aktywne. Wszystkie osuwiska występują w dolinie Wisłoka. Na obszarze gminy Czarna rozpoznano i udokumentowano podczas prac terenowych 104 osuwiska.

Na obszarze gminy Rakszawa rozpoznano i udokumentowano podczas prac terenowych 26 osuwisk. Występują one w północnej i środkowej części gminy, w obrębie Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Osuwiska te są okresowo aktywne.

Na obszarze gminy Żołynia rozpoznano i udokumentowano podczas prac terenowych 4 osuwiska w miejscowości Smolarzyny i wszystkie uznano za aktywne. Wszystkie osuwiska występują w dolinie Wisłoka, w skarpie przykorytowej. Na terenie gmin Białobrzegi, Czarna, Rakszawa Żołynia zostało wyznaczone 27 terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi: 12 na terenie gminy Białobrzegi i 15 na terenie gminy Czarna.

Tabela 1. Uproszczone zestawienie wydzielen litologicznych na terenie gmin Białobrzegi, Czarna, Rakszawa i Żolynia powiatu łancuckiego
(na podstawie Kurkowski i in., 1998; Rączkowski i Wójcik, 1997; Wieczorek, 2006, 2008; Wójcik, 2013, 2014; Zimna i Małata, 2014a, b).

Stratygrafia		Piętro	Utwory (opis litologiczny)
System	Oddział		
CZWARTORZĘD	holocen		torfy i namuły torfiaste żwiry, piaski i mulki rzeczne tarasów zalewowych 1-3 m n.p. rzeki namuły, mulki piaszczyste, ility pyłowato-piaszczyste z przewarstwieniami piasków den dolinnych ility, gliny, mulki, mulki piaszczyste, piaski pyłowate i namuły organiczne starorzeczy i zagłębień bezodpływowych ility, mulki i piaski pyłowate oraz lessy aluwialne i żwiry tarasów zalewowych 2-5 m n.p. rzeki ility, mulki, miejscami z domieszką piasków (mady) oraz piaski rzeczne tarasów 5-8 m n.p. rzeki gliny i ility koluwalne (osuwiskowe)
			piaski eoliczne gliny, mulki i mulki z przewarstwieniami piasków, deluwialne gliny, piaski i mulki lessopodobne, miejscami ility, deluwialno-zwietrzelinowe
	plejstocen	złodowacenia północnopoljskie	piaski i mulki, miejscami gliny, peryglacialne i częściowo deluwialne piaski, mulki i żwiry rzeczne lessy piaszczyste lessy młodsze
		złodowacenia środkowopoljskie	lessy starsze piaski i żwiry rzeczne, lokalnie z pokrywą glin tarasów 12-18 m n.p. rzeki
		złodowacenia południowopoljskie	mulki i ility zastoisłowe piaski i żwiry wodnolodowcowe piaski, żwiry i glazy oraz gliny lodowcowe gliny zwalowe
		wczesny plejstocen	piaski i żwiry rzeczne
NEOGEN	miocen	sarmat	ility i łupki ilaste z wkładkami piaskowców, piasków i mułowców (warstwy przeworskie) – ility krakowieckie

4. REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Realizacja działań zaplanowanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łańcuckiego” wymagała monitorowania oraz podjęcia działań w przypadku pojawienia się rozbieżności między planowanymi rezultatami, a stanem osiągniętym w rzeczywistości. W czasie wdrażania Programu ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Z tego względu ważne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie, którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania oraz będą mogły być dokonane modyfikacje Programu.

CEL STRATEGICZNY: Sprawne funkcjonowanie administracji do spraw ochrony środowiska.

Działania w zakresie realizacji celu strategicznego:

- tworzenie warunków technicznych umożliwiających sprawne i efektywne wykonywanie obowiązków dotyczących ochrony środowiska, w tym wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i oceny efektów ekologicznych (m.in. zaopatrzenie w odpowiedni sprzęt i oprogramowanie, dostęp do Internetu, wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania środowiska,

Cel zrealizowany poprzez prowadzenie przez Wydział ds. Ochrony Środowiska działań informacyjno-wyjaśniających, w tym informowanie o Bazie danych o odpadach. Pracownicy Starostwa na bieżąco reagują (zgodnie z właściwością organów Powiatu) na zgłaszane wnioski i interwencje. W przypadku braku takiej możliwości wnioski są przekazywane stosownym jednostkom.

CEL STRATEGICZNY: Zwiększenie roli wiedzy i ekoinnowacyjności w procesie rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu

Kierunki działań w zakresie realizacji celu strategicznego:

- prowadzenie polityki zmierzającej do racjonalnego korzystania ze środowiska i jego zasobów.

Cel zrealizowany poprzez upowszechnianie informacji o dofinansowaniu inwestycji w zakresie wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji czy montowaniu urządzeń fotowoltaiki. Działania te są coraz częściej realizowane przez właścicieli obiektów co skutkuje zmniejszonym zapotrzebowaniem na energię cieplną i ograniczeniem ilości wykorzystywanego paliwa

CEL STRATEGICZNY: Stałe podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.

Cel zrealizowany poprzez:

- *edukację ekologiczną w szkołach*
- *informowanie mieszkańców przez WIOS oraz Samorząd Województwa o stanie jakości powietrza*
- *propagowanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,*
- *informowanie społeczeństwa o prowadzonych postępowaniach administracyjnych, w szczególności dotyczących uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia czy też Pozwoleń zintegrowanych.*

CEL STRATEGICZNY: Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju gospodarczego województwa, w tym właściwa lokalizacja przestrzenna inwestycji.

Cel realizowany poprzez współpracę instytucji odpowiedzialnych za ochronę środowiska i jednostek w zakresie zagospodarowania przestrzennego na różnych szczeblach.

Można jedynie wskazać, że problematyczną inwestycją w Powiecie, głównie ze względu na lokalizację wśród zabudowy mieszkalnej jest trasa autostrady A4 będąca źródłem uciążliwego hałasu.

CEL STRATEGICZNY: Skuteczne wdrażanie mechanizmów prawnych, finansowych i ekonomicznych zapewniających efektywną i terminową realizację założonych celów ekologicznych.

Cel zrealizowany poprzez upowszechnianie informacji o dofinansowaniu inwestycji w zakresie wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji czy montowaniu urządzeń fotowoltaiki. Działania te są coraz częściej realizowane przez właścicieli obiektów co skutkuje realizacją założonych celów co do ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia ilości wytworzonego prądu ze źródeł odnawialnych

REALIZACJA PRIORYTETÓW EKOLOGICZNYCH

Priorytet 1. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych

Priorytet 2. Ochrona powietrza atmosferycznego, klimatu i warstwy ozonowej

Realizacja obydwu ww priorytetów prowadzona jest w ramach Programów „Mój Prąd” czy też Czyste Powietrze”. Program „Czyste powietrze” ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania oraz beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

W ramach Części 2 programu Ochrony Powietrza istnieje możliwość finansowania przedsięwzięć rozpoczętych do 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie oraz nie wcześniej niż w dniu 15.05.2020 r.

Część 2 programu umożliwia także dofinansowanie przedsięwzięć zakończonych pod warunkiem, że nie zostały rozpoczęte wcześniej niż 6 miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie oraz nie wcześniej niż w dniu 15.05.2020 r.

Nabór wniosków prowadzi Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na terenie Powiatu w gminach należących do ROF –Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego t.j. Gminie Łańcut, Miasto Łańcut oraz Gminie Czarna jest prowadzona wymiana źródeł ciepła na terenie ROF współfinansowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020.

Program priorytetowy Mój Prąd stanowi unikatowy na dotychczasową skalę w Polsce, instrument dedykowany wsparciu rozwoju energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparcia segmentu mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV).

Celem programu jest:

- zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,*
- poprawa jakości powietrza;*
- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego;*
- wypełnienie zobowiązań wynikających z przepisów prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych z zakresu ochrony środowiska.*

Brak jest szczegółowych informacji o liczbie mieszkańców lub firm i instytucji, które skorzystały z tych programów, jednak przejeżdżając przez teren Powiatu widoczne są nowe instalacje fotowoltaiczne czy też prace termomodernizacyjne.

Priorytet 3. Ochrona przed hałasem

Realizacja priorytetu odbywa się poprzez modernizacje i remonty nawierzchni dróg oraz stosowanie rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu zatorów drogowych (budowa obwodnicy Łańcuta) co sprzyja przenikaniu hałasu do środowiska oraz środków zmniejszających poziom hałasu.

Niestety nie udało się zrealizować zupełnie działań w zakresie ograniczenia oddziaływania hałasu komunikacyjnego. Realizacja wielu zadań w tym zakresie przy drogach krajowych czy

autostradzie (budowa ekranów wyciszających, poprawa płynności ruchu) leży we właściwość Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad .

Jako mierniki realizacji Programu wyznaczono wskaźniki określone w tabeli 5

Tabela 5 Wskaźniki monitoringu Programu

Wskaźnik	Stan wyjściowy	2019	2020*
Sieć wodociągowa	94,3 % mieszkańców	94,4	b.d
Sieć kanalizacyjna	82,1 % mieszkańców	82,8	b.d
Ilość zebranych odpadów komunalnych	13664 Mg	17822 Mg	b.d
Ilość odpadów na jednego mieszkańca	175 kg	220 kg	b.d.
Ilość zebranych i odebranych w sposób selektywny odpadów komunalnych	4033 Mg	6112 Mg	b.d

*ze względu na trwający okres weryfikacji sprawozdań o odpadach komunalnych i problemy z funkcjonowaniem BDO nie było możliwości pozyskania danych o odpadach za rok 2020.

PODSUMOWANIE

Generalnie należy zaznaczyć iż większość celów oraz priorytetów ekologicznych określonych w Programie Ochrony Środowiska została zrealizowana. Proponuje się jednak nadal prowadzić działania w celu ograniczenia uciążliwości hałasowej dróg o wysokim natężeniu ruchu.